

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/107/2020
Identifikačné číslo spisu: 1405203655
Dátum vydania rozhodnutia: 25.11.2021
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1405203655.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Petra Melichera a členov senátu JUDr. Martina Vladíka a JUDr. Eriky Šobichovej, v spore žalobcu: G. Ď., narodený XX. X. XXXX, bytom v J., S. H. XXXX/XX, právne zastúpený: Mgr. Elena Szabóová, advokátka, so sídlom v Nových Zámkoch, Hlavné námestie 7, proti žalovanému: C SECURITY, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Lamačská cesta 93, IČO: 31 343 261, za účasti intervenienta na strane žalovaného: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta 8 a 10, právne zastúpený: JUDr. Dagmar Kubovičová, advokátka, so sídlom v Bratislave, Nám. Biely Kríž 3, o náhradu škody za stratu na zárobku a sťaženie spoločenského uplatnenia s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 7 C 85/2005, konajúc o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 20. novembra 2019 č. k. 15 Co 153/2019-765, takto

rozhodol:

Najvyšší súd rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 20. novembra 2019 č. k. 15 Co 153/2019-765 v napadnutej časti z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom z 20. novembra 2019 č. k. 15 Co 153/2019-765 Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „súd prvej inštancie“) zo 14. mája 2018 č. k. 7 C 85/2005-653 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“) vo výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 1.146 eur brutto do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a vo zvyšnej tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Vo výroku o trovách konania rozsudok súdu prvej inštancie zmenil odvolací súd tak, že žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania každému v rozsahu 96,88 %. Odvolací súd žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania každému v rozsahu 96,88 %.

2. Odvolací súd v napadnutom rozsudku uviedol, že žalobca sa žalobným návrhom voči žalovanému domáha náhrady za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti za obdobie od 1. marca 2003 do 31. decembra 2003, ako aj mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 50 537,54 eur. Súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol z dôvodu, že žalobca

neuniesol dôkazné bremeno a nepreukázal ním uplatňovaný nárok na náhradu za stratu na zárobku za uvedené obdobie a pokiaľ ide o mimoriadne zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia z dôvodu, že žalobca nepreukázal, že by jeho prípad bol hodný osobitného zreteľa pre priznanie ním uplatneného nároku.

3. Odvolací súd uviedol, že pokiaľ ide o žalobný nárok v časti mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia, odvolací súd bol toho názoru, zhodne so súdom prvej inštancie, že žalobca nepreukázal, že by jeho prípad bol hodný osobitného zreteľa pre priznanie ním uplatneného nároku. Odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia v prejednávacom prípade upravuje vyhláška č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia. V zmysle ustanovenia § 6 ods. 1 tejto vyhlášky sa pri odškodňovaní sťaženia spoločenského uplatnenia vychádza zo základného počtu bodov, ktorým bolo toto sťaženie ohodnotené v lekárskom posudku. V zmysle ustanovenia § 6 ods. 2 tejto vyhlášky sa suma zodpovedajúca základnému počtu bodov zistenému lekárom primerane zvýši až na dvojnásobok podľa predpokladov, ktoré poškodený vo veku, v ktorom bol poškodený na zdraví, mal pre uplatnenie v živote a v spoločnosti, a ktoré sú v dôsledku poškodenia obmedzené alebo stratené. Ustanovenie § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. umožňuje súdu, aby v prípadoch hodných osobitného zreteľa odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia primerane zvýšil a to i nad sumu ustanovenú v odsekoch 1 a 2 tohto ustanovenia. V súlade s citovaným ustanovením mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia prichádza do úvahy len vo výnimočných prípadoch, t. j. v prípadoch hodných osobitného zreteľa. Súd ho môže v týchto prípadoch primerane zvýšiť nad stanovené najvyššie sadzby odškodnenia bez akéhokoľvek obmedzenia, avšak takéto zvýšenie vykonané v rámci voľnej úvahy súdu musí byť vždy náležite odôvodnené s prihliadnutím k mimoriadnej povahe a okolnostiam konkrétneho prípadu. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia určená na základe počtu bodov stanovených lekárom predstavuje jednorázové odškodnenie za preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojenie jeho životných a spoločenských potrieb a pre plnenie jeho spoločenských úloh (ustanovenie § 4 ods. 1 vyhlášky č. 32/1965 Zb.). Podľa ustálenej súdnej praxe citované ustanovenie (§ 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb.) umožňovalo zvýšenie náhrady nad vyhláškou stanovený limit len v celkom výnimočných prípadoch hodných mimoriadneho zreteľa, kedy možnosti poškodeného sú veľmi výrazne obmedzené či celkom stratené v porovnaní s vysokou a mimoriadnou úrovňou jeho kultúrnych, športových či iných aktivít v dobe pred vznikom škody alebo vtedy, keď je poškodený pre následky poškodenia zdravia takmer vyradený zo života a jeho predpoklady k uplatneniu v spoločnosti sú takmer stratené. Výška konkrétneho odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia tak závisí jednak od ohodnotenia v lekárskom posudku a jednak od toho, či a v akom rozsahu a s akými prejavmi došlo k zmene stavu pred vznikom škody a po ňom. Pre správne určenie výšky odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia je nevyhnutné najskôr zistiť, aké mal poškodený predpoklady pre svoje uplatnenie v živote a v spoločnosti pred vznikom škody, a aké predpoklady má po vzniku škodlivej udalosti. Z porovnania týchto predpokladov možno potom vyvodiť záver, či a do akej miery boli touto udalosťou zúžené alebo stratené možnosti uplatnenia sa v živote a spoločnosti. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia má vo svojej podstate predstavovať náhradu za preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre život a životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Sťaženie spoločenského uplatnenia je preto potrebné rozumieť jednak vylúčenie či obmedzenie účasti poškodeného na plnom osobnom a rodinnom, spoločenskom, politickom, kultúrnom a športovom živote, jednak sťaženie či dokonca priamo znemožnenie výkonu či voľby povolania, voľbu životného partnera, prípadne možnosti ďalšieho sebavzdelávania. V otázke preukázania nároku na mimoriadne zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia bolo vykonané dokazovanie výsluchom žalobcu a žalobcom navrhnutých svedkov M. Ď., A. J. Š. a S. R.. Pokiaľ ide o samoobslužné činnosti žalobca vypovedal, že žije sám, práce doma, hygienu môže vykonávať obmedzene, nie je odkázaný na pomoc inej osoby. Písomným podaním doručeným súdu dňa 7. apríla 2014 žalobca doplnil svoju ústnu výpoveď tak, že je jeho manuálna zručnosť a obratnosť znížená, ruka je po úraze a operáciách výrazne slabšia. Pre fyzický vzhľad a psychický blok sa mu nepodarilo po úraze nadviazať žiadny partnerský vzťah, je znevýhodnený na trhu práce, pre nemožnosť viesť vozidlo a bicykel je nútený dochádzať do práce pešo. Z výpovede svedkyne M. Ď., dcéry žalobcu, vyplynulo, že pred úrazom sa žalobca viac venoval rodine, svojim záľubám, ktorým sa venovať nemôže, zmenil sa jeho prístup k rodine, s matkou

sa rozišiel, bežné činnosti v domácnosti zvláda veľmi ťažko, musia mu so sestrou pomáhať, podľa dcéry nie je schopný samostatného života, potrebuje, aby mu niekto navaril, upratal, nakúpil, po nehode sa nevedel začleniť do spoločenského života, kvôli tomu stroskotal aj vzťah s mamou. Svedkyňa ďalej uviedla, že žalobca žije sám, vie sa obliecť (so značnými problémami), vie sa sám najesť, zabezpečiť si osobnú hygienu, pracuje ako strážnik. Navštevuje ho rodina, priatelia, susedia z dediny. Podľa výpovede svedka A. J. Š. žalobca žije sám, pracuje v strážnej službe, základné úkony (hygiena, jedenie) zvláda, avšak je odkázaný na pomoc (varenie, upratovanie, nákupy, starostlivosť o záhradu), pomáha mu rodina, hlavne dcéra. Pred úrazom chodili na poľovačky, rybačky, poľovnícke plesy, po úraze sa týchto aktivít žalobca nezúčastňuje. Žalobca nemá partnerku, podľa svedka z dôvodu straty chuti do života, zostal mu úzky okruh kamarátov. Na otázku, v čom sa zmenil žalobca po úraze svedok odpovedal, že v psychike, už nie je taký ako pred úrazom. Podľa výpovede svedka S. R. sú so žalobcom priatelia, denne sa stretávajú, žalobca sa po úraze zmenil, je nervóznejší, rozvrátená osobnosť, nevie sa sústrediť na konkrétne činnosti. Podľa svedka po úraze nastal nedostatok peňazí a s tým súvisiace problémy vo vzťahu s manželkou, žalobca zostal sám. V čase úrazu pracoval v SBS-ke, v súčasnosti pracuje v strážnej službe v chránenej dielni pre invalidov, do práce chodí časť cesty vlakom, spojni a časť peši cca 4 km. Po úraze sa žalobca zmenil, je rozdvojená osobnosť, uzavretý do seba, nevie sa zmieriť so svojím stavom. Spoločenských akcií sa už nezúčastňuje z dôvodu zdravotného stavu, rozchodu s manželkou ako aj finančnej situácie, musí sa obracať, aby financoval štúdium dcéry. Pred úrazom mal žalobca trvalé zamestnanie a vedel si zarobiť nejaké peniaze aj popri zamestnaní, žil normálnym rodinným životom, po návrate z nemocnice pár rokov býval s manželkou, vzťah bol narušený, hádali sa pre financie. Po odchode od rodiny ostal žalobca sám, žije na chatke, starajú sa o neho deti, svedok mu denne pomáha s nákupmi, v záhrade, okolo domu, žalobcovi chýba jedna ruka. Nemôže viesť auto, bicykel, ruku má ale jej funkcia je skoro žiadna, môže si ňou len niečo pridržať. Podľa názoru odvolacieho súdu v konaní zostalo nepochybné, že pracovný úraz zanechal u žalobcu trvalé následky, žalobca sa stal čiastočne invalidným, nemôže viesť motorové vozidlo, nemôže byť nositeľom zbrojného pasu, čo do istej miery znížilo možnosti výberu povolania, má problém so samoobslužnými činnosťami ako aj obmedzenia v spoločenskom živote. Sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu bolo ohodnotené v lekárskom posudku z 21. februára 2005 (č. l. 21 spisu) počtom bodov 507,5, čo pri výške 60,- Sk za jeden bod (§ 7 ods. 1 vyhlášky č. 32/1965 Zb.) predstavuje sumu 30.450,- Sk, ktoré základné odškodnenie bolo žalobcovi vyplatené, čo nebolo v konaní sporné. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na mimoriadne zvýšenie odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia podľa ustanovenia § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. odvolací súd poukázal na to, že samotní lekári pri posúdení zdravotného stavu žalobcu neuplatnili postup podľa § 6 ods. 2 citovanej vyhlášky a nezvýšili sumu zodpovedajúcu základnému počtu bodov primerane až na dvojnásobok. Zo samotného posudku o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia z 27. februára 2004 (č. l. 585 spisu) vyplýva, že žalobca úrazom utrpel čiastočné ochromenie laktového nervu vľavo, čiastočné ochromenie vretenného nervu vľavo, ľahké obmedzenie pronácie a supinácie vľavo, obmedzenie hybnosti ľavého zápästia ťažkého stupňa, obmedzenie hybnosti palca ľavej ruky ťažkého stupňa, rozsiahle plošné jazvy ľavého predlaktia a stal sa čiastočne, nie úplne, invalidným. Odvolací súd poukázal na to, že bremeno tvrdenia a následne dôkazné bremeno preukázania nároku na mimoriadne zvýšenie odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia zaťažuje žalobcu. Je potrebné prisvedčiť intervenientovi, že žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie ani netvrdil a ani nepreukazoval, že následky, ktorými trpí, by boli mimoriadnymi alebo hodnými osobitného zreteľa vzhľadom na obvyklé následky jeho diagnózy, za ktoré už bol odškodnený v rámci základného odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, ako na to, vo svojom vyjadrení, poukázal aj intervenient, že žalobca žije sám, má stále svoj okruh priateľov, s ktorými sa stretáva a ktorí ho chodia navštevovať, je pravidelne navštevovaný svojou rodinou, chodievajú s kamarátmi na pivo a podobne. Nie je teda pravdou, že žalobca by bol podstatným spôsobom obmedzený v spoločenskom alebo rodinnom živote, v konaní nebolo jednoznačne preukázané, že k rozpadu manželstva došlo v príčinnej súvislosti s úrazom a poškodením jeho zdravia. Je potrebné prihliadnúť aj na skutočnosť, ktorá bola preukázaná v konaní pred súdom prvej inštancie, že žalobca sa zaradil do pracovného procesu, i keď s istými obmedzeniami (strata zbrojného preukazu, vodičského oprávnenia) a to v rovnakej pracovnej oblasti ako pred úrazom, keď pred ním pracoval v strážnej službe a po úraze ako vrátnik. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd považoval záver súdu prvej inštancie o nenaplnení predpokladov mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za

sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky za správny, ktorý je v súlade s vykonaným dokazovaním a jeho právnym vyhodnotením.

4. Odvolací súd nezistil, že by sa súd prvej inštancie pri hodnotení dôkazov odklonil od postupu hodnotenia dôkazov podľa ustanovenia § 191 CSP a v celom rozsahu sa stotožnil so závermi hodnotenia vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie v časti nároku na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Pokiaľ ide o otázku popretia skutkových tvrdení protistrany odvolací súd poukázal na ustanovenie § 470 ods. 2 veta druhá CSP, podľa ktorého ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany. Podľa odvolateľa bolo povinnosťou súdu prvej inštancie buď posúdiť prípad žalobcu podľa rozsudkov Najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 49/2012, sp. zn. 4 Cdo 61/2007 (10-násobné zvýšenie za stratu 2 článkov druhého prsta pravej ruky), podporne aj nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 350/2003, alebo odklon od tejto praxe súdnych autorít odôvodniť. Na odvolacom pojednávaní žalobca poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 29/2009, v ktorom dovolací súd za mimoriadne dôvody hodné osobitného zreteľa považuje aj bežné spoločenské, športové aktivity, ktoré poškodený vykonával pred úrazom a po úraze už nemohol, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 296/2008. Ako odvolací súd uviedol na pojednávaní 20. novembra 2019, existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa pre mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je potrebné posudzovať individuálne v každom jednotlivom prípade. Žalobca v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 49/2012 mal nielen skrátenú končatinu, musel používať barle, a preto bol odkázaný na pomoc inej osoby, ale po úraze trpel aj trvalými duševnými poruchami, ako aj trvalými somatickými poruchami, pričom súd prihliadol aj na vek žalobcu v čase úrazu, 34 rokov a po úraze už nebol schopný sa zapojiť do pracovného procesu, bol invalidným dôchodcom. Pokiaľ ide o rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 61/2007 je potrebné uviesť, že poškodený mal 10 rokov, pri poškodení - strate dvoch článkov ukazováka so zachovanou hybnosťou základného kľbu vpravo sám lekár hodnotenie v posudku zvýšil na dvojnásobok, pričom aj dovolací súd poukázal na to, že možnosť zvýšenia odškodnenia súdom nad sumy podľa § 7 ods. 1 a ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. označeného ustanovenia je podmienená jednak existenciou dôvodov hodných osobitného zreteľa a tiež podmienkou primeranosti navrhovaného zvýšenia. Pokiaľ ide o rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 350/2003, je potrebné poukázať na to, že sám ústavný súd v predmetnom rozhodnutí konštatoval, že nemohol neprihliadnuť k tomu, že k poškodeniu zdravia v prejednávanej veci došlo nedbalým, neprofesionálnym a neospravedliteľným postupom pri operácii, k nenávratnému a závažnému poškodeniu zdravia sťažovateľky a zároveň, ako ďalej konštatoval, k obmedzeniu funkčnosti jedného z najvýznamnejších orgánov v ľudskom tele - odumretiu predtým funkčnej obličky. K rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 29/2009 odvolací súd uviedol nasledovné. Najvyšší súd v predmetnom rozhodnutí uvádza, že podľa ustálenej súdnej praxe zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia na 20-násobok alebo viac ako 20-násobok je vyhradené prípadom, keď u poškodeného došlo k výraznému obmedzeniu alebo strate možnosti spoločenského uplatnenia v porovnaní s jeho vysokou úrovňou kultúrnych, športových či iných aktivít v dobe pred vznikom škody, ale aj jeho vylúčenie či obmedzenie účasti na plnom osobnom a rodinnom živote, či dokonca znemožnenie výkonu ďalšieho povolania. V dôsledku choroby z povolania sú potom jeho predpoklady na uplatnenie v spoločnosti stratené, ide takmer o vyradenie zo života, či neschopnosť sám sa o seba postarať. Preto má súd možnosť, aby v každom jednotlivom a individuálnom prípade podľa svojej úvahy posúdil aké zvýšenie náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia je v konkrétnej posudzovanej veci primerané. Ustálená súdna prax však zároveň nemôže vylúčiť určitú inú skupinu poškodených pokiaľ ide o posúdenie dôvodov hodných osobitného zreteľa (ustanovenie § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb.) s poukazom k výraznému obmedzeniu či k strate ich možnosti spoločenského uplatnenia v porovnaní s tými, ktorí mali vysokú a mimoriadnu úroveň kultúrnych, športových, spoločenských, politických či iných aktivít v dobe pred vznikom choroby z povolania. Takýto postup by bol diskriminačný voči tejto skupine ľudí, keďže ich (poškodených) nemožno vyradiť z určitého práva. Odvolací súd poukázal na to, že žalobca sa v konaní domáhal 50-násobného zvýšenia základného ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia, pričom aj Najvyšší súd v spomínanom rozhodnutí akcentuje, že zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia na 20-násobok alebo viac ako 20-

násobok je vyhradené prípadom, keď u poškodeného došlo k výraznému obmedzeniu alebo strate možnosti spoločenského uplatnenia v porovnaní s jeho vysokou úrovňou kultúrnych, športových či iných aktivít v dobe pred vznikom škody, ale aj jeho vylúčenie či obmedzenie účasti na plnom osobnom a rodinnom živote, či dokonca znemožnenie výkonu ďalšieho povolania. Zároveň je treba poukázať na to, že poškodená v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 29/2009 sa, v dôsledku choroby z povolania, stala plne invalidnou, čo nie je prípad žalobcu. K rozhodnutiu Najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 296/2008 odvolací súd uviedol, že predmetom jeho posúdenia bola otázka právomoci, keď Sociálna poisťovňa namietala, že rozhodovanie o základnom odškodnení sťaženia spoločenského uplatnenia nepatrí do právomoci súdov, ale Sociálnej poisťovni. S poukazom na uvedené skutočnosti odvolací súd zotrval na názore, že u žalobcu neboli dané a preukázané dôvody hodné osobitného zreteľa, odôvodňujúce mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia.

5. Proti výroku I. v časti, v ktorej odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a proti výroku II. a výroku III. rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 20. novembra 2019 č. k. 15 Co 153/2019-765 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) o náhrade trov konania podal riadne a včas žalobca dovolanie, v ktorom žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Žalobca podané dovolanie odôvodnil s odkazom na dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP tým, že odvolací súd mu svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jeho patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces a to z dôvodu nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku, ako aj s odkazom na dovolací dôvod podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a), prípadne písm. c) CSP, keď napadnuté rozhodnutie záviselo od posúdenia otázky, v ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej praxe, s tým, že zásadnou právnou otázkou bolo hodnotenie okolností, ktoré odôvodňujú priznanie mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, a odvolací súd podľa žalobcu postupoval v rozpore so zásadou spravodlivosti, právnej istoty a proporcionality v rozpore s rozhodnutiami dovolacieho súdu.

6. Žalovaný sa k podanému dovolaniu v stanovenej lehote nevyjadril. Intervenient na strane žalovaného uviedol vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobcu, že súd prvej inštancie aj odvolací súd riadne odôvodnili svoje rozhodnutia a preto nepovažoval dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP za daný. Rovnako uviedol, že ani dovolací dôvod podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a písm. c) CSP nebol daný a preto žiadal dovolací súd, aby dovolanie žalobcu zamietol.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ustanovenie § 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (ustanovenie § 427 ods. 1 CSP) strana sporu (žalobca) zastúpený v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (ustanovenie § 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (ustanovenie § 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa ustanovenia § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné a napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

8. Dovolací súd sa v prvom rade musí vysporiadať s námietkou dovolateľa (žalobcu), ktorá spočíva v nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku pre jeho nedostatočné a nezrozumiteľné odôvodnenie v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, ktorú vzniesol v podanom dovolaní. V prípade, že je jeho námietka o nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku dôvodná, už táto okolnosť musí viesť k zrušeniu tohto rozhodnutia. Nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku vidí žalobca predovšetkým v tom, že odvolací súd neposkytol dostatočnú, zrozumiteľnú a presvedčivú odpoveď ako sa pri svojom rozhodovaní o nepriznaní mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia vysporiadal s významnými skutkovými zisteniami a tvrdeniami, najmä s tým, že žalobca utrpel pracovný úraz v produktívnom veku, že nebol schopný ďalej viesť motorové vozidlo ani bicykel, čím bol obmedzený aj v možnosti voľby povolania, nemohol ďalej vykonávať svoje doterajšie povolanie, na ktoré sa vyžaduje zbrojný pas (pričom odvolací súd stotožňoval prácu strážnika a vrátnika), nebol schopný samostatne viesť domácnosť a viaceré úkony nebol schopný vykonávať sám (napr. obúvanie, obliekanie, žehlenie, práca v záhrade), ďalej bol obmedzený vo vykonávaní svojej záľuby (rybárstvo) a

nemohol po úraze ďalej aktívne vykonávať svoju inú záľubu (poľovníctvo). Ďalej sa mal odvolací súd podľa žalobcu pri odôvodňovaní svojho rozhodnutia dopustiť pri porovnávaní obdobných právnych vecí riešených pred Najvyšším súdom SR viacerých zjednodušení a dezinterpretácií, čoho dôsledkom dospel k nesprávnemu záveru o nepriznaní mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia. Napokon podľa žalobcu si odvolací súd pri odôvodňovaní napadnutého rozhodnutia vyberal len tie pasáže z vykonaných dôkazov, ktoré sa mu „hodia“, pričom ignoroval viaceré podstatné informácie z výsluchu svedkov.

9. Na úvod dovolací súd konštatuje, že v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky je jedným z princípov, ktoré predstavujú súčasť práva na riadny a spravodlivý proces, ako aj pojmu právneho štátu, povinnosť súdov svoje rozhodnutia riadne odôvodniť, s odkazom na ustanovenie § 220 ods. 2 CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu potom musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na druhej strane. Nepreskúmateľné rozhodnutie tiež nedáva dostatočné záruky pre to, že nebolo vydané v dôsledku ľubovôle a spôsobom porušujúcim ústavne zaručené právo na spravodlivý proces. Odôvodnenie rozhodnutia súdu, z ktorého nemožno zistiť, akým spôsobom súd postupoval pri posudzovaní rozhodných skutočností v prejednávanej veci, nevyhovuje zákonným požiadavkám, ktoré CSP kladie na obsah odôvodnenia rozhodnutia a v konečnom dôsledku takéto rozhodnutie zasahuje do základných práv účastníka súdneho konania, ktorý má nárok na to, aby bola jeho vec spravodlivo posúdená. Civilný súd je preto povinný svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, je povinný tiež zrozumiteľným spôsobom vysvetliť, ako a prípadne prečo sa určitou námietkou nezaoberal. Ak tak súd nepostupuje, porušuje právo účastníka konania na spravodlivý proces garantovaný článkom 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

10. Podľa ustanovenia § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

11. Podľa ustanovenia § 387 ods. 3 CSP odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

12. Podľa názoru dovolacieho súdu bol odvolací súd povinný sa vo svojom rozhodnutí riadne vysporiadať so všetkými riadne a včas uplatnenými a podstatnými odvolacími námietkami dovolateľa, ktoré predniesol v odvolacom konaní, prípadne aj námietkami uplatnenými v konaní pred súdom prvej inštancie, ak súd prvej inštancie na ne vo svojom rozhodnutí dôsledne nerefletoval. Ak tak odvolací súd neurobil, neostáva dovolaciemu súdu nič iné, ako jeho rozhodnutie zrušiť a vec mu vrátiť v zmysle ustanovenia § 449 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 450 CSP, s ustanovením § 420 ods. 1 písm. f) CSP na ďalšie konanie s odkazom na ustanovenie § 387 ods. 3 CSP a to i vtedy, ak by dovolací súd mohol sám spoľahlivo posúdiť z obsahu predloženého súdneho spisu prednesené odvolacie námietky a vyjadrenia dovolateľa. V prejednávanej veci dovolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že odvolací súd sa opomenul zrozumiteľným a najmä presvedčivým spôsobom vysporiadať s vyššie uvedenými skutkovými tvrdeniami žalobcu vo vzťahu k rozhodovaniu o nepriznaní mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, taktiež odvolaciemu súdu treba vytknúť to, že pri odôvodňovaní odklonu od súdnych rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 49/2012, sp. zn. 4 Cdo 61/2007 a sp. zn. 2 Cdo 29/2009 bol príliš formalistický a nebral dostatočný zreteľ na výrazné obmedzenia žalobcu v jeho bežnom živote. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu preto považuje dovolací súd za nepreskúmateľné z dôvodu jeho nedostatočného, nezrozumiteľného a nepresvedčivého

odôvodnenia.

13. Napokon, dovolací súd uvádza, že v zrušujúcom uznesení napadnutého rozsudku z dôvodu procesnej chyby odvolacieho súdu spočívajúcej v nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku sa dovolací súd nevyjadruje k meritu veci a k jeho riešeniu odvolacím súdom a súdom prvej inštancie.

14. Vychádzajúc z vyššie uvedeného právneho názoru dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie je podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP prípustné a zároveň dôvodné, a teda je potrebné rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 20. novembra 2019 č. k. 15 Co 153/2019-765 v napadnutej časti zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie (ustanovenie § 449 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 450 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (ustanovenie § 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (ustanovenie § 453 ods. 3 CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.